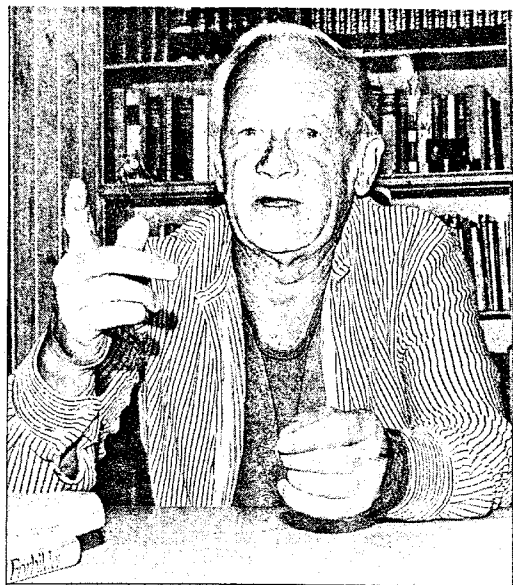

SPIONASJE: Pensjonert major Svein Blindheim, med fortid i norsk etterretningstjeneste, er opprørt over at det tidligere ikke er blitt snakket åpent om norsk spionasje i Sovjet fra Finland. Han kommenterer nye opplysninger i boken «Verkebyllen», som kommer denne uken. **ARKIVFOTO**

- Norske spioner måtte bli tatt ^{HP. 24/10-95}

Opplysningene i boken «Verkebyllen» om norske spioner på 50-tallet overrasker ikke major Svein Blindheim.

**SVEINUNG BERG
BENTZRØD**

- Jeg var selv med på å utdanne og sende finner til etterretningsoppdragene, og jeg har lenge vært overbevist om at også nordmenn utførte slike oppdrag, sier den tidligere Kompani Linge-mannen og major Svein Blindheim.

Gjennom utgivelsen av boken «Verkebyllen» ble det i går kjent at to nordmenn forsvant på etterretningsoppdrag i Sovjetunionen på midten av 1950-tallet. Dette bekrefter etterretningsmannen Bjarne

Knutsen overfor de to forfatterne Morten Jentoft og Odd Isungset. Knutsen gjentok i går opplysningene i NRK Dagsnytt 18 og NRK-Fjernsynets Redaksjon 21. Ifølge Knutsen ble nordmennene sendt over grensen i Sør-Varanger for å kartlegge militær-anlegg på Kola-halvøya. Formelt var Knutsen selv ansatt hos grensekommissæren i Sør-Varanger fra midten av 1950-tallet til ut på 1970-tallet.

De to nordmennene som forsvant kom begge fra Sør-Norge. Familiene fikk ikke beskjed om hva som ble deres egentlige skjebne, heter det i «Verkebyllen».

I boken omtales det også at CIA på 1950-tallet disponerte et eget fly fra Widerøes flyselskap for å frakte nordmenn og avhoppere fra Øst-Europa inn i Finland og til den sovjetiske

grensen, for å drive etterretning. Flyet var norskregistrert og ble brukt på charter- og ruteflyvning, sier tidligere flyver i Widerøe, Erik Langset, til TV2.

- Opprørende

- Det er opprørende at dette ikke tidligere er blitt snakket åpent om, og at opposisjonen i norsk politikk ikke protesterte mot etterretningsvirksomheten gjennom etterkrigstiden, sier Svein Blindheim (79) til Aftenposten. I 1979 ble han selv dømt til 75 dagers fengsel etter den militære straffelov for å ha offentliggjort at finske borgere ble vervet til oppdrag i Sovjet. Senere, i 1988 ble dagbøkene til tidligere president Juho. K. Paasikivi offentliggjort. Her sto det at Paasikivi var kjent med at nordmenn drev etterretning fra Finland i 1951.

- Jeg var selv involvert i etterretningstjenesten en kort periode, fra 1949 til 1953. Det var i 1953 at jeg var med på å utdanne finner til etterretningsoppdrag i Sovjet. Jeg var kjent med at slike oppdrag hadde funnet sted i Årevis, og at de fortsatte etter at jeg sluttet i etterretningstjenesten. Selv var jeg med på å sende folk fra et sted øst for Oulo i Finland.

- Jeg husker at en tidligere toppmann fra LO i Oslo kom over til Finland som diplomat rundt 1950, blant annet for å rekruttere finske etterretningsfolk. Han skjøt ofte at han fikk rekruttert såkalte «mannerheimriddere», de beste finske soldatene fra Vinterkrigen og 2. verdenskrig.

- Både Kekkonen og Paasikivis dagbøker forteller om folk som ikke kom tilbake, og om andre som ble

dømt i Finland. Det er åpenbart for meg at både finner og nordmenn, som tilsammen i stort antall må ha blitt sendt til Sovjetunionen, unntaksvis måtte bli tatt, sier Blindheim.

I ballong

I «Verkebyllen» forteller finnen Arvo Juvonen om hvordan han flere ganger utførte oppdrag på sovjetisk side for norsk etterretning. På ett av oppdragene brukte han en ballong fylt med helium for å komme seg over grensen.

- Slike ballonger ble sendt både fra Gardermoen og fra Finnmark. Men sendte man dem fra Pasvik, kom de for langt ut i periferien i forhold til NATO og Norges etterretningsmessige interesseområder, sier Blindheim.